

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết
MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá, nhận biết được nhịp điệu nhanh – chậm.

Phẩm chất:

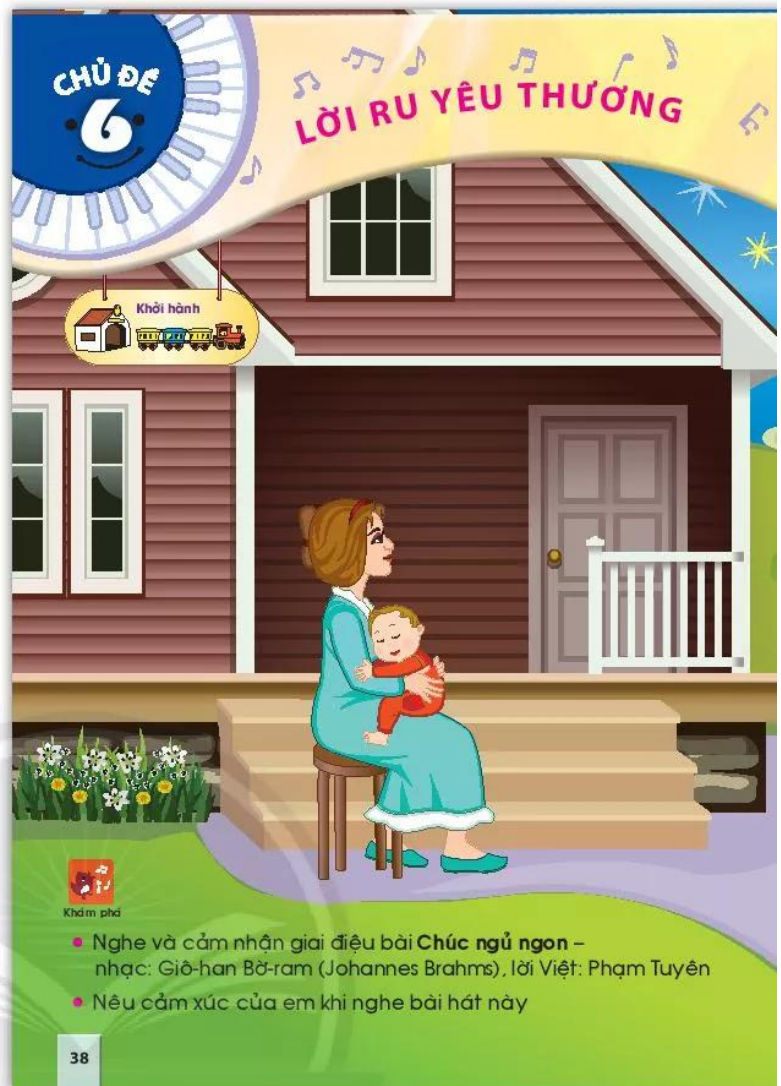
- PC1: Biết yêu thương, quan tâm, chăm sóc mẹ thông qua các nội dung khám phá, nghe nhạc, học hát và câu chuyện âm nhạc.
- PC2: Ham học hỏi, thích đọc sách để hiểu biết.

Năng lực chung:

- NLC1: Nhận biết và bày tỏ được tình cảm, cảm xúc của bản thân thông qua hoạt động nghe nhạc.
- NLC2: Biết trình bày ý tưởng của bản thân thông qua các hoạt động học.
- NLC3: Tích cực, chủ động, sáng tạo thông qua hoạt động đọc nhạc và chơi nhạc cụ.

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Bước đầu phân biệt và mô phỏng được âm thanh nhanh – chậm.
- NLÂN2: Hát bài hát *Chúc ngủ ngon* với giọng hát tự nhiên, tư thế phù hợp; hát rõ lời và thuộc lời, duy trì được tốc độ ổn định; nêu được tên bài hát và tên tác giả.
- NLÂN3: Đọc đúng tên nốt của thang âm và bài đọc nhạc; bước đầu thể hiện đúng cao độ và trường độ các mẫu âm.
- NLÂN4: Bước đầu chơi nhạc cụ đúng tư thế, đúng cách; thể hiện đúng trường độ các mẫu tiết tấu; biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát *Chúc ngủ ngon*.
- NLÂN5: Biết vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu.
- NLÂN6: Bước đầu biết minh họa cho một số tình tiết của câu chuyện *Khúc hát ru trên lưng mẹ*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Khám phá

Mục tiêu: PC1, NLC2, NLÂN1.

Gợi ý:

- GV cho HS nghe các file âm thanh có sự tương phản về nhịp độ để HS cảm nhận sự khác nhau về nhịp độ.
- GV giới thiệu tranh chủ đề, từ đó giúp HS nhận ra sự tương phản nhịp điệu của các hoạt động trong tranh (lời hát ru, nhịp ru với hoạt động nhảy múa).
- GV tạo trò chơi hoà tấu chuông, trống giúp HS nhận biết nhịp điệu nhanh – chậm: GV chia lớp thành hai đội, mỗi đội sẽ bắt chước cách phát âm của một nhạc cụ theo tiết tấu sau:

• Khám phá nhịp điệu nhanh - chậm

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Bức tranh khám phá chủ đề, tranh mô tả các sự vật có âm thanh nhanh - chậm
- Một số file âm thanh tương phản nhau về nhịp độ nhanh - chậm
- Nhạc nền bài *Chúc ngủ ngon*
- Bảng tương tác (nếu có)
- Đàn phím điện tử, kèn phím hoặc piano

ĐÁNH GIÁ

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Quan sát hình ảnh hoặc liên tưởng vận động nhanh - chậm của các sự vật trong bức tranh, từ đó bắt chước những vận động nhanh - chậm của các sự vật khác nhau trong cuộc sống.

- GV tạo tình huống và đặt câu hỏi để HS tự giải quyết vấn đề.

Câu hỏi gợi ý:

- Qua âm thanh trong trò chơi, em thấy giữa chuông và trống, nhạc cụ nào có nhịp điệu nhanh?
- Em hãy quan sát và cho biết: giữa kim phút và kim giây của đồng hồ, kim nào tạo ra nhịp điệu chậm?
- Em hãy tìm trong sinh hoạt hằng ngày, sự vật nào có thể tạo ra nhịp điệu? Theo em, nhịp điệu đó nhanh hay chậm? (GV có thể tổ chức cho HS thi đua theo nhóm).

- GV tổ chức cho HS nghe và vận động theo nhạc bài *Chúc ngủ ngon*.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.6**.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Hát

Mục tiêu: PC1, NLC1, NLÂN2, NLÂN5.

Gợi ý:

- GV cần giới thiệu một số hình ảnh về mái ấm gia đình vào buổi tối trước khi đi ngủ.
- GV dạy bài hát theo lối móc xích, tùy năng lực thực tế của HS mà GV thực hiện các bước dạy hát phù hợp.
- GV nên kết hợp việc hát với vận động cơ thể hoặc nhạc cụ gõ đơn giản (tambourine, song loan, triangle,...).

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.2.2.**

- Nghe, cảm thụ và vận động theo nhạc bài **Mẹ ơi có biết** - nhạc và lời: Nguyễn Văn Chung

CHỨC NGỦ NGON

Nhạc: Giô-han Bơ-ram (Johannes Brahms)

Thong thả, nhẹ nhàng

Lời Việt: Phạm Tuyên

Bầu trời đêm đẹp ngàn vì sao. Toả ánh sáng lung linh
Kia đàn chim tìm về nơi đâu. Một ngày đã quá vui
trên cao. Ngàn hương thơm tựa ngàn bông hoa, hoà quyện với khúc nhạc gần
bên nhau. Về tổ ấm đầy tình thân ái, dành tiếng hát đón chào ngày
xa. Nay bạn ơi, hãy ngủ đi, cho ngày mai ta sẽ
mới.
ngoaan. Nay bạn ơi, hãy ngủ yên, ta vào giấc mơ êm êm.

- Em hãy nói về những điều mà em mơ ước.

40

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Nghe nhạc

Mục tiêu: PC1, NLC2, NLÂN5.

Gợi ý:

- GV giới thiệu bài hát *Mẹ ơi có biết*, sau đó mở nhạc.
- GV sáng tạo (hoặc cho HS sáng tạo) mẫu vận động thể hiện sự nhịp nhàng, êm đềm (nhịp đưa nôi ru con, nhịp lắc lư hát ru,...).

Động tác vận động:

Thân người đung đưa theo nhịp.

Câu hát 1 “Mẹ ơi ... cười thật to”: hai tay bắt chéo trước ngực.

Câu hát 2 “Mẹ ơi ... có mẹ kể bên”: lòng bàn tay phải ôm má bên phải; đầu hơi nghiêng qua bên phải; tay trái khoanh trước ngực, lưng bàn tay đặt dưới cùi chỏ tay phải.

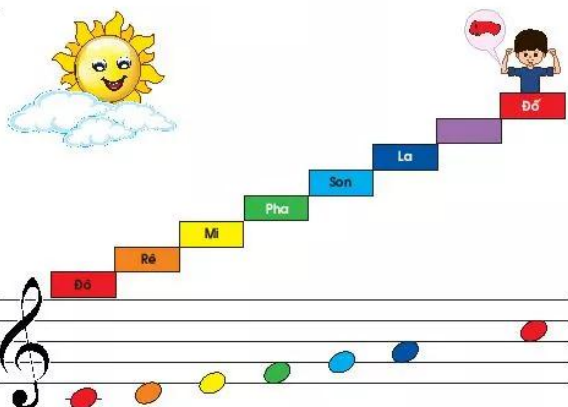
Câu hát 3 “Mái tóc mẹ... con sẽ ngủ yên”: hai tay khoanh lại, cánh tay nâng cao ngang ngực.

Câu hát 4 “Đến lúc con lớn, hứa sẽ chăm ngoan”: hai tay đưa về phía trước, lòng bàn tay hướng lên trên và mở ra; “Cố gắng... được vui”: hai tay bắt chéo trước ngực.

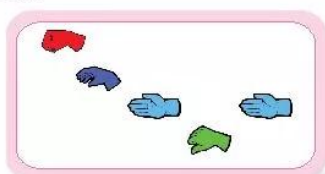
Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.1.2.**

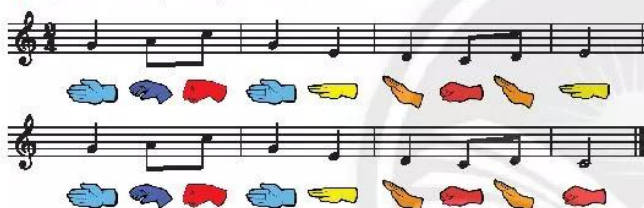
ĐÔ - RÊ - MI - PHA - SON - LA - ĐỐ

- Luyện tập mẫu 5 âm theo kí hiệu nốt nhạc bàn tay
Ví dụ: Mẫu 5 âm

- Thực hành đọc nhạc theo mẫu

41

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Đọc nhạc

Mục tiêu: PC2, NLC3, NLÂN3.

Gợi ý:

- Sau khi giới thiệu nốt Đố, GV có thể tổ chức trò chơi vận động theo các nốt Đô - Rê - Mi - Pha - Son - La - Đố nhằm giúp HS ghi nhận tên và cao độ các nốt có trong bài học. Ví dụ: GV cho HS đọc cao độ của nốt đi kèm với cặp từ có âm cuối trùng với âm của nốt và sáng tạo động tác để thể hiện sự vật (Đồ - đồng hồ: 2 tay tạo vòng tròn trên đầu/ Rê - con dê: 2 tay giả làm sừng dê trên đầu/ Mi - ti vi: 2 tay vẽ màn hình TV trước mặt/ Pha - ghi ta: giả làm động tác chơi ghi ta/ Son - chim non: 2 tay chống hông, chân hơi chùng xuống/ La - thiên nga: 2 tay xoè giả cánh thiên nga/ Đố - ba lô: 2 tay đặt trên vai như tư thế nắm quai ba lô).
- GV tổ chức luyện tập các mẫu âm và thực hành đọc nhạc theo mẫu cho HS.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở Phần một.V.3.2.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Nhạc bài *Mẹ ơi có biết*
- Văn bản nhạc và nhạc nền bài *Chúc ngủ ngon*
- Đàn phím điện tử, kèm phím hoặc piano
- Nhạc cụ gõ đơn giản
- Hình ảnh kí hiệu nốt nhạc bàn tay.

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Vận động theo nhạc bài *Mẹ ơi có biết*;
- Hát được bài *Chúc ngủ ngon*;
- Đọc được bài đọc nhạc theo mẫu.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Nghe và vận động phù hợp theo nhạc;
- Nêu cảm nhận về bài hát *Chúc ngủ ngon*;
- Quan sát và thực hiện đúng mẫu đọc nhạc theo kí hiệu nốt nhạc bàn tay.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

- Tạo được mẫu 6 âm theo kí hiệu nốt nhạc bàn tay.

CÂU CHUYỆN ÂM NHẠC: KHÚC HÁT RU TRÊN LƯNG MẸ

Núi rừng Tây Nguyên đón chào buổi sáng với khung cảnh thật ấn tượng. Trời đã sáng nhưng ông mặt trời vẫn bị che khuất bởi các ngọn núi cao. Xa xa, trên các sườn núi, sương trắng vẫn giăng mờ che khuất cảnh vật.

Bản làng đã thức giấc từ lâu, khói bếp nhẹ nhàng bay lên từ những mái nhà rông lợp lá. Những làn khói mỏng uốn lượn trong không gian càng làm cho khung cảnh thiên nhiên của núi rừng Tây Nguyên thêm thơ mộng. Nhịp chày giã gạo của những cô gái bản rộn đập *pùm pụp, pùm pụp*; tiếng gà rừng gáy vang thổi thúc *te lé te te*. Trên cành cây cao vút phía sau nhà rông, bầy chim rừng cũng cất tiếng hót *riú riú*. Các âm thanh nghe như một bản hoà tấu mang đậm màu sắc của núi rừng Tây Nguyên, tạo nên sự thanh thản, yên bình.

Người lớn bắt đầu lên nương, họ đi theo từng tốp, vừa đi vừa nói chuyện vui vẻ. Chiếc gùi tre sau lưng như chiếc chuông để ngược lắc theo từng nhịp chân, làm cho các vật dụng trong gùi va đập vào nhau *lộc cộc, lộc cộc* thật vui tai. Một vài phụ nữ đi con trên lưng. Những đứa trẻ *lúc lắc, lúc lắc* theo nhịp chân của mẹ ngậm ngón tay bú sữa trông thật hồn nhiên. Những đứa bé như đã quá quen thuộc với chiếc đi. Chúng khép mắt tận hưởng một giấc ngủ ngon trên tấm lưng ấm áp của mẹ. Rẫy lúa chín vàng *xào xạc* trong gió trên sườn đồi. Những người phụ nữ cúi mình cắt những bó lúa mộng hạt; miệng cất lên những câu hát ru ngọt ngào, ấm áp và mênh mang: *Con hỡi con ơi/ Ngủ ngon con nhé/ Ấp vào lưng mẹ/ Ấm êm dịu dàng!*

Đã từ bao đời nay, khúc hát mẹ ru luôn cất lên tha thiết. Khúc hát ru mong con mau lớn khôn. Khúc hát ru chỉ cho con thấy quê hương tươi đẹp. Khúc hát ru dạy con khi lớn lên biết chung tay xây đắp buôn làng, dựng xây quê hương ấm no, bảo vệ đất nước bình yên và thịnh vượng.

Các dân tộc ở vùng đất Tây Nguyên, người mẹ thường đi con trên lưng khi đi làm nương rẫy.

Vai mẹ như chiếc gối, lưng mẹ như chiếc nôi đưa theo nhịp bước chân đi, đưa em nhỏ vào giấc ngủ say.

42

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Thường thức âm nhạc: Câu chuyện âm nhạc

Mục tiêu: PC1, NLÂN5, NLÂN6.

Gợi ý:

- GV dùng clip hoặc các hình ảnh về các dân tộc ở Tây Nguyên để giới thiệu với HS. Sau đó GV dẫn vào câu chuyện *Khúc hát ru trên lưng mẹ*.
- Sau khi kể chuyện, GV mở nhạc bài *Ru em*, HS nghe và vận động theo nhạc.

Mẫu vận động tham khảo:

“Ơi hoa nắng vàng”: 2 tay đưa từ trước ngực ra 2 bên, lòng bàn tay mở ngửa.

Con ơi con ơi
Ngủ ngon con nhé
Áp vào lưng mẹ
Âm ỉm dịu dàng!

Mỗi khi con tỉnh giấc, lời hát ru ngọt ngào cất lên từ trái tim yêu thương của mẹ đưa em nhỏ trở lại giấc ngủ.

Giai điệu, lời ca của bài hát ru luôn êm đềm, ngọt ngào theo suốt cuộc đời của mỗi con người.

- Qua câu chuyện, hãy nói về tình cảm của em đối với mẹ
- Nghe và vận động theo nhạc bài **Ru em** – dân ca Ê-đê, lời mới: Huỳnh Ngọc La Sơn

43

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Những hình ảnh có trong truyện
- Khúc hát ru trên lưng mẹ và một số hình ảnh về các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên
- Nhạc bài hát *Ru em*

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- HS biết đôi nét về cuộc sống của đồng bào Tây Nguyên;
- Biết bài hát *Ru con* là dân ca Ê-đê, biết vận động phù hợp với bài hát.

“Rong chơi bên suối”: 2 tay di chuyển qua lại cùng chiều tạo hình sóng nước dập dờn trước ngực, lòng bàn tay úp xuống.

“Nắng soi bóng mẹ theo cha lên rẫy”: 2 tay đưa cao khỏi đầu, lòng bàn tay úp xuống, mũi bàn tay chạm nhau; thân người lắc lư theo phách.

“Pap pap pa ra (1). Pap pap pa ra (2)”: vỗ tay theo tiết tấu lời ca. Lần 1 xoay người sang bên phải, đầu hơi nghiêng sang bên phải, 2 tay vỗ trước vai phải. Lần 2 thực hiện ngược chiều lần 1.

“Ru em ru em. Mẹ ra bến nước”: 2 tay khoanh trước ngực, thân người lắc lư theo phách.

“Cha lên nương xanh”: tay trái đỡ dưới cùi chỏ tay phải, cánh tay phải mở từ trong ra ngoài, lòng bàn tay mở ra.

“Cam cho em ngoan”: tay phải đỡ dưới cùi chỏ tay trái, cánh tay trái mở từ trong ra ngoài, lòng bàn tay mở ra.

“Ru em ngoan... ngoan nào em ơi”: 2 tay bắt chéo trước ngực, mũi bàn tay chạm vai, thân người lắc lư theo phách.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.5.4.**

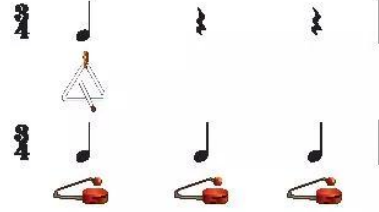
PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC ÂM NHẠC

Trò chơi âm nhạc: Sáng tạo mẫu tiết tấu với bài đồng dao.

Hướng dẫn: GV cho HS đọc bài đồng dao *Rồng rắn lên mây*, và kết hợp vỗ tay hoặc chơi nhạc cụ gõ theo tiết tấu **ta - ta - ta - ta**, sau đó đổi mẫu tiết tấu khác như: **ta - ti ti - ta - um**. HS đã quen với cách chơi này thì GV có thể yêu cầu cá nhân hoặc nhóm HS sáng tạo một mẫu tiết tấu mới và kết hợp đọc bài đồng dao trên. Thông qua trò chơi này giúp HS rèn luyện kỹ năng ứng tấu với tiết tấu.

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ trai-en-gô, song loan

- Thực hành đệm cho bài hát **Chúc ngủ ngon**

- Sáng tạo tiết tấu dựa trên bài đồng dao **Rồng rắn lên mây**

*Rồng rắn lên mây
Có cây lúc lắc
Có nhà hiền vinh
Hỏi thăm thầy thuốc
Có nhà hay không?*

Ví dụ:

ta	ta	ta	ta

ta	ti	ti	ta um

44

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Nhạc cụ

Mục tiêu: NLC3, NLÂN4, NLÂN5.

Gợi ý:

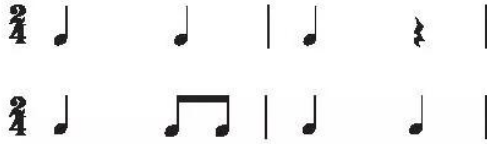
- GV dùng tiết tấu trong bài dạy để tạo trò chơi đọc đồng dao, hát ru kết hợp gõ đệm nhằm giúp HS nhận biết được tiết tấu.
- GV hướng dẫn HS đọc tiết tấu theo âm tiết (nốt đen: ta; hai nốt móc đơn: ti ti).
- GV làm mẫu trước các mẫu luyện tập sau đó hướng dẫn cho HS.
- GV tổ chức theo nhóm để HS thực hành gõ đệm cho bài hát.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.4.2.**

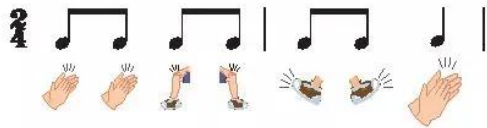

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Tạo âm thanh có nhịp điệu nhanh – chậm bằng các nhạc cụ gõ mà em biết.
2. Đọc tiết tấu, sau đó gõ song loan theo các mẫu sau:

3. Đọc tiết tấu và thực hiện mẫu vận động cơ thể sau:

4. Tạo hai mẫu ó ăm dựa trên các kí hiệu nốt nhạc bàn tay sau:

5. Em thích các hoạt động âm nhạc nào trong chủ đề này?
 - a. Khám phá nhịp điệu nhanh – chậm
 - b. Nghe và vận động nhạc theo bài *Mẹ ơi có biết*
 - c. Hát bài *Chúc ngủ ngon*
 - d. Nghe câu chuyện âm nhạc *Khúc hát ru trên lưng mẹ*

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Đàn phím điện tử, kèn phím hoặc đàn piano
- Nhạc cụ song loan, triangle (cho GV và HS)

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Đọc được mẫu tiết tấu;
- Gõ đệm cho bài hát *Chúc ngủ ngon* bằng nhạc cụ triangle và song loan.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Biết gõ triangle và song loan theo mẫu;
- Biết đọc tiết tấu và thực hiện mẫu vận động cơ thể.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

- Biết tạo mẫu tiết tấu gõ đệm cho bài hát *Chúc ngủ ngon*.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG: Nhà ga âm nhạc

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trong SGK, GV có thể đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như: Em thích nội dung nào trong bài học? Em có thể làm được hay không?...
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi về phẩm chất sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung Khám phá, Hát,...

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.7.**